

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд:

ФОТОГРАФСКИ ИЗОБРАЖЕНИЯ И ТЕХНИКИ В КЕРАМИКАТА

На НАДЯ ТЕКНЕДЖИЕВА,

редовен докторант в Катедра КЕРАМИКА, Приложен факултет,
Национална Художествена Академия, София

Научен ръководител: Проф. Божидар Бончев

Във своя дисертационен труд **ФОТОГРАФСКИ ИЗОБРАЖЕНИЯ И ТЕХНИКИ В КЕРАМИКАТА**, Надя Текнеджиева, разглежда взаимодействията и възможностите, за прилагане на фотографските технологии в процеса на декориране на керамичната повърхност и въобще в артистичното поведение на съвременният керамик. Връзките на фотографията с керамиката се установяват още преди фотографията да се обособи като самостоятелно изкуство и керамиката да се обособи като съвременна медия за изразяване. В изследването е събран материал за различните технологии, историческото им възникване и използването им от различни автори с техните постижения. В труда умело се реализира една от целите на изследването, философското осмисляне на ефекта от съюзяването на двете изкуства и се извежда тезата че това обединяване дава нови перспективи както естетически така и технологични, в съвременното керамично творчество.

Дисертационният труд е представен съгласно необходимите изисквания, в изложение от, увод и пет глави в 282 стр., албум с илюстрации, афтореферат и сборник с публикации на автора. Този труд е в област в която няма достатъчно публикации, както у нас така и в световен мащаб и изследването поставя нова отправна точка във възприемането на керамичното изкуство като възможност на една нова съвременна медия.

В първа глава Надя Текнеджиева с акуратност е дълбочина проследява исторически възникването на фотографията като развитие на науките на химията и физиката и тяхната връзка с изобразителното изкуство, едновременно с живопистта и графиката така и с керамиката. Впечатляващо е откриването на връзки в технологичната изобретателност на фамилията Уеджууд, в прилагането на фотографски процеси в производството на керамика още преди фотографията да добие популярност. В тази глава са описани и обяснени на един достъпен и увлекателен език, откривателствата в областта на фотографските процеси и различните технологии довели до съвременното развитие на фотографията и тяхното тясно сътрудничество със света на изкуствата.

2

С появата на фотографите-пикторалисти се полага началото на вечната дилема за стойността на фотографското изкуство, но идеите им дават мощен тласък за развитие на печатните технологии и утвърждаване на фотографията като самостоятелно изкуство. Така също се проследява връзката между керамиката и фотографията от най-ранните периоди на взаимоотношение и процесите и техниките които в последствие играят важна роля при декорирането на керамичната повърхност с фотографски изображения.

Във втората глава са разгледани различните техники и процеси използвани за декориране на керамичната повърхност. В тази глава

впечатляваща е дълбочината на изследвания материал проследяващ развитието на европейската традиция в керамичното производство и развитието на технологиите при декорацията на керамичния предмет в аспекта на използване на фотографските процеси. Много изчерпателно и подробно са описани техниките за директен и индиректен метод при нанасянето на изображението и различните технологии като класическата сребърна фотография, безсребърните фотографски системи-бихроматния процес и цианотипия. Докторантът е анализирал огромно количество източници за да ни поднесе информацията за възникването и прилагането в керамичната деторация на такива техники като литофанията и *email ombrant*, различните графични техники. Направена е сполучлива връзка с възможността традиционните технологии да се доразвият с помоща на компютърните технологии и 3Д печата. Тази глава е много стойностна и с изчерпотелната си информация за технологичните процеси и рецептури. които са с особено интересни за експеримент и търсене в израните средсва на съвременния творец.

В третата глава са разгледани също много детайлно алтернативни техники за декорация на керамичната повърхност, свързани с прилагането на фотграфията, както класическият ситопечат за създаването на копирки, така и новите технологии позволяващи директно принтиране и фотокопия от ксерокс машини и лазерни принтери. Тук са описани начините за работа и приложението на течните фотографски емулсии и практическото им приложение. Тази и предната глава са един неизчерпам източник за вдъхновяващо тепсене на нова изразности вдъхновение в съвременното керамично творчество.

В четвъртата глава на дисертацията е показано с примери от творчеството на редица автори, как фотографските методи са намерили място в търсенията им. Разгледани са творческите практики както на българските автори занимаващи се с проблема така и в международен план са представени най –открояващи се примери. От 90-те години интереса на тази търсения се засилва последователно особено след навлизането на новите технологии масово в арсенала на изразните средства на съвременния творец.

3

В пета глава която има напълно логично и уместно място ,са дадени технически пояснения и указания за употребата на материалите , и пособията при прилагане на фотографските способности за декориране. Тук също задълбочено и изчерпателно Надя Текнеджиева ни дава информармация за фотографските емулсии , начините за приготвяне на на наситените работни разтвори и различните керамични материали подходящи за такава технология.

В заключение изкам да обобщя, че представеният дисертационнен впечатлява с неговата изчерпателност, интердисциплинарност и дълбочина, с отличното познаване и интереси в двете области-керамиката и фотографията и многобройните си приноси характеристики. Надя Текнеджиева е един аналитичен, деликатен и задълбочен творец и ще си позволя да цитирам последния ред на нейното заключение:

„Днес интересът към декорираненто на керамичните творби с фотографски изображения се засилва вседствие могъщото взаимодействие на едно от най – древните изкуства- керамиката, с едно от най-младите изкуства-фотографията“.

С увереност в качествата на дисертационния труд, препоръчвам на уважаемото научно жури, да присъди образователната и научна степен „Доктор“, на Надя Текнеджиева.

12.10.2015г.

Проф. Божидар Бончев